

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนสฺสวโร

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนานะ คนเยอะ แล้ววันนี้มันจะเป็นวันที่ว่าภักตตามมา คือภักตอาหาร ภักตอาหารตามมาวันนี้ในปีนี้นะ วันนี้เป็นวันสุดท้าย พรุ่งนี้เขาจะถืออุตุงศ์ ต้องมาใส่บาตรหน้าวัด

โทษนะ คนที่เขามีกำลังเขาทำได้ก็เรื่องของเขา ถ้าคนที่ไม่มีความกำลัง เราใส่องค์เดียวก็ได้ องค์เดียวก็พอ

เวลาหลวงตาท่านพูด “คำน้ำใจมันมากกว่า หัวใจของคนยิ่งใหญ่มากกว่า”

เราเห็นใจนะ ทุกคนไม่กล้าไปสังคมเพราะเราด้อยกว่าเขา อย่าไปคิดอย่างนั้น หัวใจเราต่างหากยิ่งใหญ่ หัวใจของเราต่างหาก อย่างอื่นไร้สาระ

เช่น ภักตอาหาร อาหารที่ตามมาเป็นศรัทธาของโยม ตั้งใจของโยมนะ พระก็รับ รับโดยมัน เป็นสังฆะ เป็นของสงฆ์ สุดท้ายแล้วนะ โทษนะ เดียวก็โยมทานกันนะ

ทุกคนมีหนึ่งปากหนึ่งท้องเท่ากัน ไม่มีใครยิ่งใหญ่กว่าใครหรอก

ตั้งใจฟังธรรมะ สิ่งที่ยอมรับแถมมานั้นนะเป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นสังฆธรรมนี้มันจะเข้าสู่หัวใจของเรา หัวใจของเราที่ว่ายิ่งใหญ่ๆ มันยิ่งใหญ่ตรงไหน มันยิ่งใหญ่ เห็นไหม

คนเรามีความเสมอภาค เรามีปากมีท้องเหมือนกัน ปวารณาความสุข เกลียดความทุกข์เหมือนกัน เราหิวเรากระหายเหมือนกัน เรามีค่าเท่ากัน ไม่มีใครสำคัญไปกว่าใคร เราสำคัญทั้งนั้นนะ

แต่วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพราะอะไร เพราะวันวิสาขบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเสวย

วิมุตติสุขๆ วันนี้เป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศสัจธรรม ประกาศสัจธรรม
เทศน์ธัมมจักขุ เวลาเทศน์ธัมมจักขุ ขึ้นมา มีพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

นี่เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถ้าวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถ้าเรามีคุณค่าๆ
เราจะมีคุณค่าของเราไป

ดูสิ แม้แต่อำนาจรัฐเขายังมีวันหยุดให้ หยุดให้ทำไม หยุดให้เราไปทำบุญที่วัดข้างบ้าน
ไปทำบุญที่วัดข้างบ้าน วัดที่ข้างๆ บ้านเรา วัดไหนที่เป็นที่เสียสละ เป็นที่อยู่ของผู้ทรงศีล เราควร
ไปเสียสละทานของเรา ทำบุญกุศลของเรา อันนี้มันคืออะไร นี่คือนิยามของเรานะ สิ่งที่เรา
เสียสละนั้นเป็นสมบัติของเราๆ ไง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เราหาเงินมาได้หนึ่งบาท หนึ่งสิ่งไว้
เลี้ยงครอบครัว หนึ่งสิ่งไว้ทำธุรกิจของเรา อีกหนึ่งสิ่งเลี้ยงพ่อแม่ อีกหนึ่งสิ่งฝังดินไว้ๆ

วันนี้เรามาฝังดินไว้ ฝังดินไว้ที่ไหน ฝังดินไว้ในหัวใจของเราไป การฝังดินไว้คือฝังไว้กับ
โลกนี้ แต่การฝังไว้ในหัวใจด้วยเจตนาของเรา เราฝังไว้ในหัวใจของเรา ถ้ามันฝังไว้ในหัวใจของ
เรา สิ่งนี้เป็นบุญกุศลของเรา

เวลาบุญกุศลของเรา สิ่งที่เป็นวัตถุๆ เวลามันล่วงเลยไปแล้ว สิ่งที่เป็นวัตถุมันก็เสียหาย
มันไป แต่ทิพย์สมบัติ ทิพย์สมบัติในใจของเรามันอยู่กับเราตลอดไป สิ่งที่เราเคยทำบุญกุศลมา
ตั้งแต่เด็กมันยังสดๆ ร้อนๆ ไม่มีบูด ไม่มีเน่า ไม่มีเสียหายทั้งสิ้น สิ่งนี้มันจะฝังใจเราไปๆ นี่เรา
แสวงหาของเรา

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นวันสำคัญของพระพุทธศาสนาเราถึง
ชวนขวายกันมา แล้ววันปกติละ วันธรรมดาละ

เราก็ต้องกินทุกวัน เราก็ต้องใช้ทุกวัน เรามีความสุขอยู่ทุกวัน ถ้ามีความสุขอยู่ทุกวัน
ที่เราแสวงหากันอยู่นี้ แสวงหากันอยู่นี้เพราะอะไร เพราะต้องการสัจธรรม ต้องการความจริง
ไป

ความจริง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมแล้ว ฟุ้งนี้วันเข้าพรรษา เวลาเข้าพรรษาขึ้นมา ชาวพุทธเข้าพรรษางดเหล้า งดเหล้า งดบุหรี่ยังดสิ่งเสพติด เพราะอะไร เพราะมันไม่ดี

ใครๆ ก็รู้ว่ามันไม่ดี แต่ทำไมวันธรรมดาไม่งดละ จะต้องไปงดวันเข้าพรรษาไป

เพราะเราไม่มีกำลังใจไง เรามันอ่อนแอ เรายังไม่เข้มแข็งพอ ถ้าไม่เข้มแข็งพอ วันปกติเราก็อยู่กับประสาโลกเขา แต่เอาจริงเอาจังขึ้นมา วันเข้าพรรษาจะงดเหล้า งดบุหรี่ยังเข้าวัดงดเหล้า งดเหล้า ไม่กินมัน แล้วออกพรรษากินอีกแล้ว

ถ้าออกพรรษาก็ไม่กิน เห็นไหม นี่ไง เราเอาเรื่องพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เรื่องศาสนาเป็นกำลังใจ ถ้าเป็นกำลังใจของเรา เราจะงดของเรา พองดของเรา สิ่งที่ได้มา หนึ่งทรัพย์ตุงกระเป๋ามีทรัพย์สินเหลือ ทรัพย์สินที่ต้องไปซื้อเหล้าซื้อปลาที่ต้องไปใช้จ่าย เอามาใช้ประโยชน์ในครอบครัวของเรา สุขภาพร่างกายก็ดีงาม โรคภัยไข้เจ็บมันก็ไม่มี

แล้วทำไมไปกินเหล้าละ

นี่ไง ศีล ๕ ศีล ๕ ไง สุราเมรยมชฺชปมาทฏฐานา เวลากินเหล้า ขอศีลก็ขอศีล ๔ เหล้าเอาไว้มาก่อน เพราะว่าใจไม่เข้มแข็งพอ สิ่งนี้เข้าพรรษางดเหล้า

งดเหล้าแล้ว ตั้งแต่ฟุ้งนี้ไปวันอุตุค มีเล็กมีน้อยไม่สำคัญนะ สำคัญน้ำใจนะ ของเล็กน้อยนะ เราพูดประจำ แล้วเราอ่านมาในพระไตรปิฎกแล้วมันกินใจมาก สิ่งนี้มันกินใจ

ทุกตะเข้ญใจมีศรัทธามาก เวลาทุกตะเข้ญใจนะ สิ่งที่เขาหามา เขาหามาด้วยความทุกข์ยากของเขา สุดท้ายแล้วเขามีศรัทธามีความเชื่อ เขาอยากบวชมาก พออยากบวชมาก ไปบวชที่ไหนไม่มีใครบวชให้ ไปวัดไหนก็ไม่มีใครดูแล ไม่มีใครสนใจเลยเพราะคนทุกข์คนจน สุดท้ายแล้วไปฟ้องพระพุทธเจ้า

อยู่ในพระไตรปิฎก ทุกตะเข้ญใจ ทุกตะเข้ญใจไปฟ้องพระพุทธเจ้าว่าอยากบวชมาก แต่ไม่มีพระองค์ไหนสนใจเลย ไม่มีพระองค์ไหนดูแลเลย จะดูแลแต่คนที่มีฐานะ จะดูแลแต่คนที่รวยๆ คนที่รวยๆ มีแต่คนโอบอ้อมอารีย์ คนทุกข์คนจนไม่มีใครสนใจเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามท่ามกลางสงฆ์ “ทุกตะเข้ญใจคนนี้มีบุญคุณกับใครบ้าง”

พระสารีบุตรยกมือ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระสารีบุตรว่า “ทุกตะเข้ญใจเขามีคุณอะไรกับเธอ”

“เขาเคยใส่บาตรข้าพเจ้าหนึ่งทัพพีครับ”

หนึ่งทัพพีคนทุกข์คนจน ข้าวหนึ่งทัพพีก็ข้าวตกท้องเขาณะ เวลาเขาเสียสละออกมา เห็นใหม่

ที่เราทำบุญๆ กันอยู่เนี่ย ถ้าพระนะ ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านอดอาหารนะ อดนอน ฝนอาหารของท่าน ท่านทุกข์ท่านยากของท่าน สิ่งที่เราเสียสละไป คนทุกข์คนจนแค่ได้ข้าวอิ่มท้องมันมีคุณค่ามากนะ

เวลาหิวกระหาย น้ำขุ่นหนึ่ง เวลาเราได้กินน้ำบ้านใคร เรามีกตัญญูกตเวที คนจีนเขาสอนอย่างนั้น สอนรู้จักกตัญญูกตเวที ผู้ที่มีบุญคุณ

นี่เง พระสารีบุตรยกมือขึ้นว่า “เคยมีคุณแก่ข้าพเจ้า”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามว่า “มีคุณอะไร”

“ท่านเคยใส่บาตรข้าพเจ้าหนึ่งทัพพีครับ”

ข้าวหนึ่งทัพพี พระสารีบุตรจดจำไปตลอดเลย

“แล้วถ้ามีคุณอย่างนั้นเธอบวชให้”

เอาทุกตะเข้ญใจนั้นมาบวชให้ บวชให้แล้วสั่งสอน เวลาสั่งสอนขึ้นมา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตามเรื่องตลอด “สารีบุตร สัทธิวิหาริกของเธอเป็นอย่างไร”

เพราะอะไร เพราะบวชผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้เฒ่าผู้แก่มันได้ผ่านโลกมามาก มีปฏิญญามาก มันก็ไม่ฟังใครสั่งสอนไง แต่พระสารีบุตรท่านก็มีปัญญาของท่าน สั่งสอนมาเรื่อย สั่งสอนมาเรื่อย จนถึงสิ้นสุดแห่งทุกขัง

ข้าวหนึ่งทัพพีเท่านั้นนะ ถ้าเราไปทำบุญกับผู้ที่เป็ณธรรมนะ มันมีคุณค่าทั้งนั้นนะ

สิ่งที่มีคุณค่า มีคุณค่าคือน้ำใจของเรา

สิ่งที่เราหามา เราหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา แล้วเรามาเสียสละทำไมละ เราเสียสละๆ เพราะเราฝังไว้ในใจของเรา เราเสียสละเพื่อเป็นบุญกุศลของเรา เราเสียสละเพื่อหัวใจที่เราเข้มแข็งขึ้นมา งามันเข้มแข็งขึ้นมา เห็นไหม

งดเหล้าเข้าพรรษา ไม่ต้องเข้าพรรษาถึงดได้ ไม่เข้าพรรษามันก็ทนได้ แต่มันต้องงดเหล้าเข้าพรรษาๆ แต่มันก็เป็นความดีงามนะ เพราะความดีงาม เวลาพระพุทธรศาสนาเป็นเรื่องประเพณีวัฒนธรรม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมๆ “อานนท์ เธอบอกเขานะ ปฏิบัติบูชาเราเถิด ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่าบูชาเราด้วยอามิสเลย”

สิ่งที่เป็นอามิส คนที่เข้ามาแม้แต่เป็นอามิส ฝรั่งมาเที่ยวเวียงวังคังนาของเรา วัดวาอารามเราเป็นที่วัฒนธรรมที่ให้คนเขาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่พระที่อยู่ในวัดนั้น นั่นนะเป็นพระที่แท้จริง เป็นพระที่มีชีวิต สิ่งที่เป็นจริงๆ มันเป็นจริงจากใจดวงนั้น เห็นไหม

สิ่งที่เป็นประเพณีวัฒนธรรมๆ เวลาคนเข้าวัดเข้าวามากก็เริ่มต้นจากเรื่องทาน เวลาทานขึ้นมามันก็ต้องทานด้วยความประณีต ทานด้วยความพอใจของเขา นี่ระดับของทานนะ พอทานแล้ว พอเข้าวัดเข้าวาแล้วเราอยากได้สิ่งที่ดีงามขึ้นไป เราจะรักษาศีล

พอรักษาศีลขึ้นมา เพราะรักษาศีลรักษาที่บ้านก็ได้ รักษาที่ไหนก็ได้ แล้วถ้าพ่อแม่ที่มีศีลมีธรรมนะ ลูกจะรักมาก พ่อแม่ที่เป็นศีลเป็นธรรม พ่อแม่ก็ไม่ตีลูก พ่อแม่อบรมเราด้วยปัญญานะ พ่อแม่ไม่ใช้อารมณ์กับเรา เพราะพ่อแม่มีศีลมีธรรมไง ลูกมันเห็นว่าพ่อแม่มีศีลมีธรรมนะ นี่ระดับของศีล เห็นไหม

ระดับของภาวนา มาวัดมาวาขึ้นมา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้วันวิสาขบูชา เพ็ญเดือน ๖ เสวยวิมุตติสุขๆ แล้ววันนี้วันอาสาฬหบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศธรรมๆ ประกาศธรรมสังฆธรรมนะ

เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ

ทางสองส่วนคืออะไร ทางสองส่วนมันก็แปลกกันไปโลกๆ ไง

ทางสองส่วนผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาจิตมันสงบระงับเข้ามา กามสุขัลลิกานุโยค เวลาเป็นสมาธินะ โอ้โฮ! มันจะมีความสุข มันจะติดในสุขนั้น มันจะคร่ำครวญร้องเรียก อยากได้ความสุขอย่างนั้น กามสุขัลลิกานุโยค

อัสตกิลมถานุโยค องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ตอนทำทุกรกิริยา เวลาทำทุกรกิริยาทำทุกขุทธานขนาดไหน เพราะทรมาน คนที่จะเป็นคนดีๆ เขาจะเป็นคนควบคุมตัวเอง

มันมีนะ มีในพระไตรปิฎก ผู้ที่ประพฤติวัตรเป็นหมา เขาเป็นคน เราจะเป็นคนเคร่ง คนดี คนที่เป็นจุดเด่น เขาประพฤติวัตรเป็นหมา กินแบบหมา นอนแบบหมา ทำเหมือนหมา แล้วเอาไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้าพเจ้าประพฤติเคร่งครัด ข้าพเจ้าประพฤติดีกว่าคนอื่น ข้าพเจ้าประพฤติ ใครๆ ก็ทำแบบข้าพเจ้าไม่ได้ แล้วถ้าข้าพเจ้าทำอย่างนี้แล้วข้าพเจ้าจะได้อะไร

เธออย่าให้เราตอบเลย

อู๋ย! เขาคร่ำครวญนะว่าเขาทำดี ประพฤติวัตรเป็นหมา ประพฤติวัตรแบบหมา กินแบบหมา นอนแบบหมา อยู่แบบหมา ตามครั้งที่สอง

พระพุทธเจ้าบอก อย่าให้เราตอบเลย

เขาก็อ้างถามนะ เพราะพระพุทธเจ้าพูดไม่ได้ไง พระพุทธเจ้าไม่พูดปิด พูดความจริงทั้งนั้น แต่ความจริงนั้นเป็นความจริงเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ถ้าไม่เป็นประโยชน์ก็ไม่พูดไง แต่ถ้าเป็นประโยชน์ก็พูดเพื่อประโยชน์นั้นไง

เขาถามครั้งที่สาม บอกมาเถิด ข้าพเจ้าประพจน์วัตรอย่างนี้ เวลาตายไปแล้วจะไปเกิดเป็นอะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เกิดเป็นหมาไป เธอประพจน์วัตรแบบหมา ก็ตายแล้วก็ไปเกิดเป็นหมาไป เพราะเธอยังไม่ตายเธอยังอยากเป็นหมาอยู่แล้วไง จิตใจเธอผูกใจแปะเป็นหมา เกิดมาเป็นมนุษย์แท้ๆ อยากเป็นหมาไป แล้วพอตายไปมันจะเป็นอะไร ก็เป็นหมานั้นไง

อู๊ย! คร่ำครวญร้องไห้ ทำดีแล้วไม่ได้ดีไป

เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ

สิ่งใดที่ประพจน์ปฏิบัติแล้วเป็นศีล พอเป็นสมาธิขึ้นมาแล้วติดในสมาธินั้น เพราะสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่ไม่มีสมาธิมันก็ขึ้นสู่อริยสัจไม่ได้ เพราะถ้าไม่มีสมาธิมันก็เป็นความรู้ความเห็นของเรา

พอความรู้ความเห็นของเรา เราคิดด้วยสมองใช่ไหม เราคิดด้วยจินตนาการของเรา เราคิดด้วยสัญชาตญาณของเรา สัญชาตญาณของเรามันเกิดที่ไหน มันเกิดบนจิตไป เกิดบนภพ สวะ เกิดบนภพ แต่ไม่เคยเห็น ภพชาติเป็นอย่างไรไม่รู้จัก

รู้จักแต่ว่าเห็นแต่โลง คนตายแล้วเข้าโลงก็เผาอยู่เชิงตะกอน แล้วก็ค้นคว้าหาจิต วิญญาณไม่เจอ แล้วจิตวิญญาณไปไหน ไม่รู้จักภพ รู้จักชาติไป

เวลาผู้ที่ประพจน์ปฏิบัติ ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ อุตตกิลมถานุโยค ประพจน์วัตรเป็นหมา ประพจน์วัตรเคร่งครัด ประพจน์วัตร แต่ถ้าเอาจริงเอาจังขึ้นมา เวลาทำสมาธิฯ ฤษีชีไพรก็ติดในสมาธินั้นไป

มัชฌิมาปฏิปทาประกาศวันนี้ วันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศ
มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลาง ความพอดี ความพอดีกับกิเลสของคน ความพอดีกับการแสวงหา ความพอดีกับการค้นคว้าจิตของตน พิจารณาของตนมันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาที่ไหน

เวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมเป็นผู้ที่เป็นพยานยืนยัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ประกาศธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม ผู้ประกาศและผู้รับมันชัดเจนใจ เวลามันชัดเจนขึ้นมา เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนไม่ควรเสพ

แล้วมัชฌิมาปฏิปทาเป็นอย่างไร

มัชฌิมาปฏิปาทาก็นี่เมตรห้าสิบเซ็น ครั้งหนึ่ง อ้อ! ตรงนี้ตรงกลาง เราพยายามแถกกัน แถกกันด้วยทิวฐิมานะ แถกกันด้วยมูมมอ ทศนคติ สัญชาติญาณ จริตนิสัย แถๆ สายกลางของกูถูก สายกลางพวกมึงผิด แล้วสายกลางของใครล่ะ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีกำมือในเรา สัจธรรมนี้เป็นของธรรมะเป็นธรรมชาติ เป็นของสัจจะ เป็นของโลก เป็นของวิภูฏะ

เพราะพรหม เทวดา นรกอเวจีขึ้นมาไม่ได้ เพราะทุกข์ โดนยมบาลควบคุมไว้ แต่เวลาเทวดา อินทร์ พรหมถ้าเป็นมิจฉาทิฐิเขาก็ติดในภพชาติของเขา เขาเป็นทิพย์สมบัติ เขาจะไปสนใจใคร เขาเป็นพรหม เขาไปสนใจใคร นี่ไง พวกนี้เป็นมิจฉาทิฐิ เขาก็เสวยภพชาติของเขาด้วยบุญกุศลของเขา

แต่เป็นสัมมาทิฐิ เทวดา อินทร์ พรหมก็ต้องตาย เวลาพรหมที่เขาเห็นคนตายๆ เขาก็ไม่อยากจะตาย เขาก็อยากยั่งยืน เทวดาเห็นเทวดาตาย เทวดามันก็ไม่อยากจะตาย

นี่ก็เหมือนกัน เราก็มองเห็นคนตายทุกวันเลย ที่วัดเผาศพทุกวันเลย เราก็มองเห็นตัวเองเลยว่าเราก็มองเห็นตาย

นี่ไง เวลาเทวดา พรหมเป็นสัมมาทิฐิ มาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเรามาฟังธรรมๆ ฟังธรรมอย่างไร นี่ไง สัจธรรม สัจธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศไว้ มัชฌิมาปฏิปทา

ปฏิบัติของใคร ปฏิบัติอะไร เขาเป็นพรหม พรหมมันติดขัดในอะไร ถ้าเทวดา เทวดาติดขัดในอะไร เวลาเขามาศึกษา ศึกษาแล้วถ้าเกิดปัญญา ภาวนามยปัญญาเกิดจากจิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดบนพรหม เกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นมนุษย์

เกิดเป็นมนุษย์แท้ๆ มนุษย์ยังต่างสถานะ มนุษย์ยังมีคุณค่าแตกต่างกัน เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน เสมอภาคกันทุกอย่างด้วยความเป็นมนุษย์ แต่ความคิดไม่เหมือนกัน เห็นไหม

วันนี้วันสังฆกรรมฯ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศธรรม เพราะด้วยประกาศธรรมอย่างนี้ นี่พูดถึงศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ

เพราะพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงกตัญญูกตเวที เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก

แล้วเวลาเกิดมา เกิดมาความเสมอภาค พ่อแม่ที่ดี พ่อแม่เป็นสัมมาทิฐิพาลูกพาเต้าเข้าวัด พ่อแม่ที่รังแกลูกๆ มันจะเอาลูกมันไปขาย เอาลูกมันเป็นสินค้า แล้วพ่อแม่ที่ไม่พร้อมเอาลูกไปทิ้ง ฆ่าลูก พระอรหันต์ฆ่าลูกหรือ

คำว่า “พระอรหันต์” คือบุญคุณ สิ่งที่เกิด จิตนี้ได้จุติลงสู่ครรภ์ ในไข่ อาศัยเลือดเนื้อในท้อง ๙ เดือน เกิดมานี้คุณ คุณ แต่เกิดมาแล้วนะ เวิร์กกรรมของเอ็ง พ่อแม่ของเอ็ง เวิร์กกรรมของเอ็ง

เพราะธรรมะสอนอย่างนี้ไง พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แล้วทั้งพ่อ ทั้งแม่ ทั้งปู่ ทั้งย่า ทั้งตา ทั้งยาย ทั้งเราด้วย ก็จะแสวงหาสังฆธรรมในความจริงของเรา

อรหันต์คือให้จิตนี้ไม่หันไปหาใครแล้ว ให้จิตนี้หันเข้าสู่ธรรม ให้จิตนี้มีการประพฤติปฏิบัติ ให้จิตนี้สว่างไสวในกลางจิตของเรา

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่เราชวนขวายกันมานี้ สิ่งนี้เป็นระดับของท่าน พังธรรมฯ สังฆกรรมฟังแล้วกาลามสูตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อแม้แต่คนพูด ฟังแล้วกลับไปคิด การคิดใคร่ครวญนั้นจะเป็นปัญญาของเรา การคิดใคร่ครวญนั้นแหละธรรมจะเกิดขึ้นในใจของเรา

การคิดใคร่ครวญอันนั้นมันจะบอกว่า เข้าพรรษางดเหล้า เข้าพรรษางดเหล้า มันจะเห็นโทษ เห็นภัย เห็นถูก เห็นผิด แล้วมันจะละมันจะวางของมันด้วยสติด้วยปัญญาของตน

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้ใดมีศีลจรรยา มีศีล มีสมาธิ มีปัญญาเป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์ในใจของผู้นั้น ผู้นั้นเป็นผู้ประเสริฐ เอวัง